ב"ה • ערב שבת-קודש פרשת במדבר • כ"ח באייר ה'תשס"ו • 26.5.06 • הגיליון השבועי לכל יהודי • גיליון מס' 1012

שיחת השבוע

יוצא לאור על־ידי צעירי־אגודת־חב"ד - המרכז • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף־יצחק אהרונוב

כאיש אחד, בלב אחד

פעם אחת בהיסטוריה של העם היהודי הצליח העם להגיע לאחדות אמיתית. כמה טוב היה יכול להיות לכולנו, לו יכולנו להתאחד, להבין זה את זה ולעזור זה לזה

היהודים הם עם מיוחד במינו. אצלנו, יותר מבכל עם אחר, לכל אחד ואחד דעה משלו. כל אחד ואחד משוכנע שבידו המפתח לכל הבעיות. איפה יש עוד עם בעולם שכל־כך הרבה אנשים הולכים כשהאמת בכיסם, וכולם משוכנעים שכל הצרות נובעות מכך שלא שומעים בקולם, ושאם רק ייתנו להם לנהל את העניינים – מיד יהיה העולם כולו גן־עדן עלי־אדמות.

אין ספק שזו תכונה חיובית, המעידה על מקוריות המחשבה, אבל אולי התכונה הזאת אחראית גם לכך, שההיסטוריה שלנו משופעת במחלוקות ובפילוגים רבים כל־כך. חז"ל מספרים לנו על המחלוקות שהיו בקרב בני־ישראל בגלות מצרים. את המשך המחלוקות והטרוניות אנו מוצאים בתורה שבכתב עצמה. אפילו מול משה איש האלוקים היו שסברו כי רעיונותיהם ועצותיהם טובים משלו.

למרגלות הר־סיני

אולם פעם אחת בהיסטוריה אירע אירוע יוצא מן הכלל. זה היה בשעה שעם־ישראל עמד למרגלות הר־סיני והתכונן לקבלת התורה. הדבר קרה השבוע, לפני 3318 שנים. התורה מתארת זאת במילים: "ויחן שם ישראל נגד ההר", ומפרשים חז"ל: "ויחן – לשון יחיד, כאיש אחד בלב אחד".

פתאום הרגישו כל המוני היהודים שיש דבר גדול מדעותיהם ומרצונותיהם. התחושה שהם עומדים עתה לפני הדבר הגדול ביותר שבן־תמותה יכול לצפות לו – לזכות לראות את התגלות השכינה על הר־סיני ולקבל מפי ה' תורה ומצוות – גברה על כל ההבדלים ואיחדה את העם, עד שהוא נעשה כאיש אחד ממש.

אלא שהתאחדות זו – אף שהייתה דבר מופלא ביותר – לא החזיקה מעמד זמן רב מדיי, ושוב חזרו הפרשיות העגומות של מחלוקות ותלונות ותרעומות. בכל פעם שילם העם כולו מחיר כבד על כל המחלוקות הללו, אבל יצר המחלוקת גבר, כך נראה, על יצר החיים.

כולנו נכשלים, למרבה הצער, בחטא זה. תמיד נדמה למישהו שחייבים לצאת למלחמת חרמה נגד תופעה כלשהי, ושכדאי אפילו להתפלג כדי להשיג מטרה כלשהי. רק אחרי־כן מגלים – את מה שהיה אפשר בנקל לצפות מראש – שכל העניין היה מיותר, ושהנזק שנגרם על־ידי המחלוקת גדול עשרת מונים מהנזק שניסו למנוע על־יד המתקפות וההתפלגויות.

לאחד כוחות

הסיבה העיקרית ליריבויות ולמחלוקות היא, שאנו חושבים מעט מדיי על הקב"ה ועל האמת, ויותר מדיי על עצמנו. לו היינו חושבים באמת על הקב"ה, היינו חשים שכל יהודי הוא יהלום יקר מפז, ושצריך לעשות כל מאמץ כדי להגביר אהבת־ישראל. אבל, לצערנו, גם כשאנו עוסקים בתורה ובמצוות, אין הדבר מסלק את האנוכיות וההרגשה העצמית, ומכאן שורש הפירוד והמחלוקת.

הסיבות האובייקטיביות למחלוקת הן שוליות למדיי. מחלוקות רבות מבוססות על שקר ולשון־הרע, ואילו באחרות יש אולי גרעין קטן של בעיה אמיתית (שהייתה יכולה להיפתר על־נקלה לו היה רצון כן לפתרה), וכל השאר אינו אלא ניפוח חסר ממשות.

כל מי שיחשוב בכנות וביושר יגלה כי אין מניעה אמיתית לאחדות בתוכנו, וכי אין הדבר תלוי אלא ברצוננו. מה טבעי ונכון יותר משיתוף־פעולה ומאיחוד הכוחות והמעלות המיוחדות שיש לכל פרט ולכל קבוצה בעם־ישראל, לטובת העם כולו. כמה טוב היה יכול להיות לכולנו, לו יכולנו להתאחד, להבין זה את זה ולעזור זה לזה.

שבת זו, שלפני חג השבועות, היא הזמן להתעורר ולחזק את האחדות כהכנה לקבלתה המחודשת של התורה. חג השבועות מזכיר לנו את הייעוד הנשגב של העם היהודי, שכדי להגיע אליו נדרשים כולנו לאחד כוחות, כאיש אחד בלב אחד. כשנהיה "כולנו כאחד" נזכה ל"ברכנו אבינו", עד ברכת הגאולה האמיתית והשלמה.

יש חדש

שבת של אחדות

שבת זו, השבת שלפני חג־השבועות, חלה בערב ראש־חודש סיוון, היום שבו התאחד עם־ישראל "כאיש אחד בלב אחד" לקראת קבלת התורה. הרבי מליובאוויטש קרא בשעתו לקיים בשבת זו כינוסים של אחדות ישראל, ובהם לעורר את נקודת האחדות, שהיא ההכנה הראויה לקבלת התורה מחדש בחג־השבועות. רצוי לקיים את הכינוסים מתוך סעודה, המקרבת את הלבבות.

ילדים לעשרת הדיברות

בחג־השבועות יבואו המוני ילדי ישראל לבתי־הכנסת למעמד קריאת עשרת הדיברות. הרבי מליובאוויטש קרא להביא גם את הטף, כדי שגם הם יהיו במעמד זה, בהיותם הערבים לקיום התורה. קריאה זו מבוססת על מאמר המדרש: "אמר הקב"ה לישראל: בניי, הוו קורין את הפרשה הזאת בכל שנה, ואני מעלה עליכם כאילו אתם עומדים לפני הר־סיני ומקבלים את התורה". בבתי־כנסת רבים הגבאים נוהגים להכין בשביל הילדים דברי־מתיקה, כדי לעודדם לבוא למעמד המיוחד. צעירי־חב"ד הוציאו־לאור לקראת חג־השבועות עלוני הסברה מיוחדים לילדים על משמעות החג, ועל החשיבות לבוא לבתי־הכנסת לקריאת עשרת הדיברות.

הילולת ה'ברטנורא'

ביום שלישי הקרוב, ג' בסיוון, יחול יום הסתלקותו של רבי עובדיה מברטנורא, רבה של ירושלים ומפרשני המשנה. ביום זה תהיה עלייה על ציונו, השוכן למרגלות הר־הזיתים (חמש דקות הליכה מהכותל המערבי. פעילי 'עיר דוד' יסייעו להגעת הציבור להילולא.

זמני השבוע

	ירושלים	תל־אביב	חיפה	באר־שבע	אילת	ניו־יורק
כניסת השבת	7:01	7:16	7:09	7:17	7:12	7:57
צאת השבת	8:18	8:21	8:22	8:19	8:13	9:09

המולד: שבת־קודש, שעה 4 בבוקר, 42 דקות ו־2 חלקים

ראש־חודש סיוון ביום ראשון

פרקי אבות: פרק ו

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר־חב"ד 72915

טל' 03-9607588 • פקס 03-9606169

www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

שתי ספירות כהכנה לשבועות

ישנו מניינים שהם לקבלת התורה: הראשון, מניין בני־ישראל המפורט בפרשת במדבר, ולכן פרשה זו נקראת תמיד לקראת חג השבועות. השני, ספירת העומר, שהיא הכנה לחג השבועות.

ספירה בכלל מבטאת שוויון. כשסופרים יהודים, הכול שווים; הגדול שבגדולים אינו יותר מאחד והפשוט שבפשוטים אינו פחות מאחד. גם ספירת הימים אינה מבטאת את ההבדלים ביניהם – אין הבדל בין יום ליום, ובין יום חול לשבת וחג. מכאן, שהספירה מגלה את הנקודה הפנימית שלמעלה מההבדלים.

למעלה מהבדלים

הספירה הזאת היא הכנה לקבלת התורה, כי כדי לקבל את התורה יש לגלות את עצם הנשמה שבכל יהודי. כאשר בוחנים את הדרגות הפרטיות, יש הבדל בין יהודי אחד למשנהו. כאשר בודקים את פרטי העבודה שבכל יום, יש הבדלים בין יום חול לשבת וחג. אולם כאשר מגיעים לנקודה הפנימית, לעצם הדברים, שם יש רק נקודה אחת, משותפת.

חשיפת הנקודה הזאת היא ההכנה לקבלת התורה. יהודי נדרש לקבל את התורה בהתמסרות שלמעלה מפרטים. עליו למסור לקב"ה את עצם נפשו, עד שאין אצלו הבדל בין עבודה אחת לעבודה שנייה. הוא מקבל עליו את עולו של הקב"ה, כביטוי להתחברות בין עצם נשמתו לעצמותו יתברך.

למה שניים

מדוע אפוא יש צורך בשני המניינים הללו (מניין בני־ישראל וספירת העומר), ולא די באחד מהם? אלא בכל אחד ואחד מהם יש יתרון שאין בזולתו, ולכן נדרשים שניהם.

מניין בני־ישראל אינו קשור לשום דבר מלבד עצם המניין, ועל־כן הוא מבטא את עצם הנפש היהודית, הקשורה עם עצמותו של הקב"ה. לעומתו, ספירת העומר קשורה **בעבודה** – סופרים את הימים שעברו מאז הקרבת העומר, שהיא פעולה שנעשית על־ידי האדם. כמו־כן בימי הספירה נדרשת עבודה של בירור המידות הפרטיות של הנפש, עד לפרטי פרטיהן.

שילוב הקווים

החידוש של מתן־התורה הוא בחיבור בין ה'עליונים' ל'תחתונים' – ה'עליונים', הדרגות העליונות ביותר, יורדים למטה, וה'תחתונים', הרבדים הנמוכים של המציאות, עולים למעלה. שני הקווים הללו באים לידי ביטוי בשני המניינים הנ"ל:

המניין של בני־ישראל בא לגלות את מעלתו הגדולה של כל יהודי, כפי שהיא מצד שורש נשמתו האלוקית (שזה גילוי מלמעלה למטה); ואילו ספירת העומר באה לברר את הכוחות הפנימיים שבנפש, לזככם ולהעלותם (שזו עלייה מלמטה למעלה).

שילוב שני הדברים הללו הוא ההכנה לקבלת התורה. במעמד הר־סיני אמר הקב"ה לכל יהודי "אנכי ה' אלוקיך" – וגם כאן קיימים שני הקווים הללו: 'אנכי מי שאנכי' יורד למטה, עד שהוא נעשה 'ה' אלוקיך', כוחו וחיותו של כל יהודי.

(לקוטי שיחות כרך ד, עמ' 1022)

מן המעיין *תורה במדבר* | *מאת הרב אליעזר ברוד*

בלי חשבונות

"לעולם קורין פרשת במדבר סיני קודם עצרת" (טור אורח־חיים סימן תכח). חכמינו ז"ל אמרו שיש ללמוד תורה כשהאדם "משים עצמו כמדבר ומפליג עצמו מן הכול". כלומר, יש לגשת לקבלת התורה ללא חשבונות של תועלת אישית, אלא אך ורק לשם קבלת התורה.

(לקוטי שיחות)

להפוך את השממה

קריאת פרשת במדבר לפני חג־השבועות מלמדת, שכל המקיים את התורה יכול לשנות את המדבר משממה לגן־עדן ממש, כדברי הכתוב (ישעיה נא,ג) "וישם מדברה כעדן וערבתה כגן ה'".

(הרב שלמה־יוסף זוין)

איש־איש במקומו

בפרשת במדבר נאמר (במדבר ב,ב) "איש על דגלו באותות". כלומר, כל איש יהיה על מקומו הראוי לו, וזו מצוות 'הגבלה', שנצטוו עליה ישראל קודם מתן־התורה.

(חידושי הרי"ם)

אין תירוצים

גם מי שנמצא חלילה ב'מדבר', כלומר, הוא סובל ממחסור ומקשיים, חייב בתלמוד תורה, כדברי הרמב"ם (הלכות תלמוד תורה פרק א), שאפילו עני המתפרנס מן הצדקה ומחזר על הפתחים חייב בתלמוד תורה.

(הרבי מליובאוויטש)

חיבור לשורשים

קודם שישראל ניגשים לקבלת התורה, עליהם להתקשר במקור מחצבתם, שהם השבטים הקדושים ונשיאי ישראל, המנויים בפרשת במדבר. רק לאחר מכן ביכולתם להגיע לקבלת התורה.

(דברי יחזקאל)

ענווה כמדבר

מי שרוצה לזכות לקבלת התורה, ישים עצמו כמדבר. שתהיה בו מידה גדולה של ענווה, ויחוש שאין לו במה ולפני מי להתגאות. עליו לדעת שהוא חסר־כול, כמו המדבר.

(עיטורי תורה)

דירה במדבר

המדבר, שהוא מקום ש"לא ישב אדם שם", מסמל את מקום הקליפות והסטרא־אחרא. התורה ניתנה דווקא במדבר, שכן תפקיד התורה להפוך את העולם הזה התחתון, שהוא מלא קליפות, ולעשותו דירה לו יתברך.

(שיחות קודש)

אמרת השבוע

זהירות של חסיד

שאלו את רבי מנחם־מענדל מוורקי: מה עניינו של חסיד?

אמר הצדיק: הגמרא אומרת שצדיק מקפיד לקיים את התורה על־פי הדין, ואילו החסיד עושה לפנים משורת הדין. אם־כן, מאחר שהתורה מזהירה שלא להונות את הזולת, נזהר הצדיק לקיים זאת כפשוטו - לא לרמות את חברו. אבל החסיד אינו מסתפק בכך אלא עושה לפנים משורת הדין - הוא נזהר מאוד שלא לרמות גם את עצמו...

מאחורי הלוחמים

ר' מענדל מווילנה היה יהודי פשוט. לא סיפרו עליו אגדות וניסים, אבל הכול ידעו כי כשמזכירים בנוכחותו את עיר־הקודש – מזנק הוא ממקומו כנשוך־נחש וכל־כולו מתלהט ביקוד־אש: "ירושלים! ירושלים!"...

"יום אחד אעזוב הכול ואסע לירושלים!", היה תמיד אומר. בימי חג ומועד היה הבא לביתו של ר' מענדל מוצאו מסב עם בני־נוער. בשעת ערב מאוחרת היה מספר למאזיניו מסיפורי ירושלים.

ר' מענדל לא נלאה מלספר – והסיפורים יפים כל־כך: ירושלים של דוד ושלמה, ירושלים של מלכים ומורדים, ירושלים המתגוננת נואשות נגד גייסות הרומאים. ובין סיפורי המלחמות היה שוזר ממעשיהם של יהודים כרבי יהודה הלוי, הרמב"ן ורבי יהודה החסיד, שבאו לירושלים. סיפור רודף סיפור ואגדה רודפת אגדה. בסיימו את סיפוריו היה ר' מענדל פורש ידיו כלפי מעלה ופוצח בניגון חסידי על המילים "לשנה הבאה בירושלים".

שנת תש"ד; מחנה המוות טרבלינקה. כאן שולט בגלוי מלאך המוות. כאן אין חג ומועד. והנה הגיע ראש־השנה. ליד הגדר המחושמלת עומדים ר' מענדל ושני צעירים שנותרו מן החבורה. "מה נבקש?", שואל אחד הצעירים, יצחק שמו.

"נבקש – לשנה הבאה בירושלים!", משיבו ר' מענדל בקול תקיף. עיניו של ר' מענדל נשואות הרחק־הרחק, אל מעבר לגדרות ולעשן המשרפות. לרגע נדמה לו כי הוא רואה את עיר דוד באופק. הוא מאמץ את עיניו וכל שריר שבפניו נמתח, והעיר נמוגה בעשן העולה מן הכבשנים. בוא, ר' מענדל, שומע הוא קולות נעלמים, צא מן המחנה הזה, התרומם ושוט מזרחה.

ערב ירד על טרבלינקה. ליל ראש־השנה. יושב ר' מענדל עם שני הצעירים, וכל אותו הלילה מספר מסיפורי ירושלים, כמו אז בביתו שבווילנה. דמעות חונקות את גרונותיהם בהקשיבם לסיפוריו. כאן נשמע בכיו של הכותל המערבי על בניו הנשחטים, ושומעות הלבנים האדומות בכבשנים את סיפורי ההוד של אבני ירושלים.

מספר ר' מענדל על אנוסי ספרד ועל מרתפי האינקוויזיציה, על פרעות חמלניצקי ועל גזרות הצאר הרוסי. על רבבות יהודים נרדפים, שהמילה 'ירושלים' אימצה את רוחם בכל התלאות.

פיו של ר' מענדל מוסיף למלמל ולספר, קולו כבר לא נשמע, הרעב והחולי התישו את הגוף, אך הנפש מוסיפה להקרין כוח ואור. זרם עובר בליבות שני הצעירים. לפתע – כמו על־פי פקודה – הם קמים לרקוד את הריקוד הנושן. שלושה שלדים חיים, מזי־רעב, נעים בריקוד חסידי. ריקוד שכזה לא ראתה עוד טרבלינקה: העיניים עצומות, הרגליים נעות בכוחות אחרונים, והגרון מאמץ את מיתריו לשיר – "לשנה הבאה בירושלים".

מבין השלושה, רק יצחק נותר בחיים. הוא זכה ושרד ושם את פעמיו לארץ־ישראל . השתקע בשכונת בית־הכרם שבירושלים, שיקם את חייו, וניסה לשכוח את העבר. רק ביום חג ומועד נפרד מאשתו ומילדיו ועלה להתבודד בלילה על הר ציון ולהשקיף על ירושלים העתיקה. כאן התייחד עם זכרו של ר' מענדל ועם סיפוריו המופלאים.

ליל כ"ח באייר התשכ"ז. חטיבת הצנחנים התמקמה בשכונת בית־הכרם. תדריך אחרון. בעוד כמה שעות יוצאים לקרב על שחרור העיר.

חיילים מנמנמים, אחרים כותבים מכתבים. אימהות ירושלמיות טובות מזמינות אותם לקפה ועוגה. אדם מבוגר ניגש אל אחד הצנחנים. "שלום", הוא אומר לו, "בבקשה ממך, בוא אל מקלטי". במקלט התוודעו זה לזה. "נעים מאוד, שמי יצחק", אומר הוא לחייל המציג את עצמו.

אחרי שיחת חולין רגילה השתתק האיש לרגע, הביט לתוך עיני הצעיר ואמר: "בעוד זמן קצר אתה הולך לשחרר את ירושלים. הסכת ואספר לך סיפור". יצחק, ששרד ממחנה טרבלינקה, החל לספר את סיפורו, שהיה למעשה סיפורו של ר' מענדל מווילנה. כאשר סיים, ידע הצנחן מה משמעות הקרב שהוא יוצא אליו. באוזניו הדהדו דבריו האחרונים של יצחק: "זכות גדולה נפלה בחלקך, בני. הלילה, בצאתכם לשחרר את העיר, לא לבדכם אתם הולכים למערכה. רבבות הקדושים, אשר שם העיר הזאת חי על שפתיהם, ילוו אתכם בדרכם. יברכך ה' וישמרך, בני".

השעה הייתה שתיים ושלושים לפנות בוקר. הגדוד פורץ לירושלים. החיילים מסתערים. הצנחן הצעיר נשכב לרגע מאחורי אבן ושוב קם ומסתער. בראשו הולמים דברי היהודי מבית־הכרם, היהודי מטרבלינקה, ודמותו של ר' מענדל מווילנה אינה מרפה ממנו. הוא מופיע מולו מבעד לפגזים, הוא עומד מאחוריו ומצווה: "קדימה, הכה בהם!; קדימה, סלק אותם מהעיר!". ר' מענדל מסוכך עליו בידיו ואינו מניח לכדורי המוות לפגוע בו. לפתע מופיעים המוני 'מענדלים', עוטי כותנות פסים, ורבבות אחרים מכל קצווי תבל. מסיביר ומבוכרה, מתימן וממרוקו, מפולין ומגרמניה, מאושוויץ וממיידאנק; מן המאה התשע־עשרה ומדור החורבן. כולם נקבצו ובאו להשתתף בכניסה החגיגית לעיר־הקודש.

בקול חנוק ובלתי־נשמע פונה הצנחן אל ר' מענדל ולוחש לו: "בזכותך, ר' מענדל! בזכות סיפוריך אנו כאן היום. בזכות ירושלים שנשאת אתה וכל היהודים במשך כל הדורות בליבותיכם ועל שפתותיכם. תודה לך, ר' מענדל, תודה!".

(**על־פי 'שער האריות'**)

אהבת־ישראל | *מאת מנחם ברוד*

כינוסי אחדות

לפני עשרים שנה קרא הרבי מליובאוויטש לקיים בשבת־קודש זו, ערב ראש־חודש סיוון, כינוסים מיוחדים להגברת 'אהבת־ישראל' ו'אחדות־ישראל'. הנה קטעים מהדברים שאמר אז:

...בימים אלה – הימים שלאחרי ל"ג בעומר, וככל שהולכים ומתקרבים יותר ל"זמן מתן תורתנו" – יש צורך להוסיף ביתר שאת וביתר עוז בכל הענינים דאהבת ישראל ואחדות ישראל.

מכיוון שסיבת הגלות היא היפך הענין דאהבת ישראל (חנם), הרי מובן, שיש צורך לבטל את סיבת הגלות, על־ידי ההוספה באהבת ישראל עד לאהבת חינם, ובהיבטל הסיבה, בטל **בדרך ממילא** גם המסובב – הגלות...

בהתוועדות ובסעודה

הענייַן דאהבת־ישראל ואחדות־ישראל מתגלה ומתבטא – לכל לראש – כאשר רבים מישראל מתאספים יחד במקום אחד, "כאיש אחד בלב אחד", ולא עוד, אלא שתכליתה ומטרתה של האסֵפה היא – כדי ש"איש את רעהו יעזורו" להתעורר ולהתחזק בכל הפעולות הטובות, ובמיוחד – בהכלל גדול דאהבת־ישראל ואחדות־ישראל.

ובפרט כאשר מקשרים אסיפה זו עם סעודה כפשוטה, כולל ובמיוחד אמירת "לחיים" על **היין** – דבר המוסיף עוד יותר בתנועת הקירוב, "גדולה לגימה שמקרבת"...

הזמן המתאים לכך הוא – יום השבת, אשר, לכל הדעות אין כל חשש ופקפוק בדבר, שהרי יום השבת אין "עצב עמה", ואדרבה – "ביום שמחתכם אלו השבתות". והדגשה יתרה בשבת הבאה עלינו לטובה – שבת מברכים חודש סיוון, "חודש השלישי", ובקביעות שנה זו – ערב ראש־חודש סיוון ופרשת השבוע פרשת במדבר... ומזה מובן שיום השבת הבא עלינו לטובה, שבת־קודש פרשת במדבר, מברכים החודש וערב ראש־חודש סיוון, הוא הזמן הכי מתאים להדגשת אחדותם של ישראל.

להתאסף רבים מישראל

לאור כל האמור לעיל – באה ההצעה והבקשה דלקמן, **בקשה נפשית**:

ביום השבת־קודש הבא עלינו לטובה, שבת־קודש פרשת במדבר, מברכים החודש וערב ראש־חודש סיוון, בעלות המנחה (שאז מתחיל כבר עניין האחדות דראש־חודש סיוון) – יתאספו בכל מקום ומקום רבים מישראל, אנשים נשים וטף, "בנערינו ובזקנינו גו' בבנינו ובבנותינו", "שבת אחים גם יחד", להתוועדות רעים, עד לסעודה כפשוטה ("גדולה לגימה שמקרבת") – אנשים לחוד ונשים לחוד (כמובן וגם פשוט),

שבה ידברו דברי תורה בכלל, ובמיוחד – בענייני אהבת־ישראל ואחדות־ישראל... כולל ההדגשה שבדבר, שההוספה באהבת־ישראל ואחדות־ישראל מבטלת את סיבת הגלות, ובדרך ממילא מתבטל גם (המסובב) הגלות... ועוד ועיקר – ש"איש את רעהו יעזורו", לעודד איש את רעהו (ואשה את רעותה) להוסיף ביתר שאת וביתר עוז בכל ענייני אהבת ישראל ואחדות ישראל...

ויהי־רצון שקבלת ההחלטה טובה (עוד לפני שהתחילו לעסוק בדבר בפועל ממש) תפעל תכף ומיד את ה"**שכר**" השייך לפעולה של אהבת ישראל – ביטול הגלות, ובפשטות – שתיכף ומיד ממש זוכים לגאולה האמיתית והשלימה על־ידי משיח צדקנו... ואז, בבוא יום השבת הבא עלינו לטובה – תתקיים "**התוועדות גדולה**" דכל בני־ישראל ממש, "קהל גדול ישובו הנה",

ו"הקיצו ורננו שוכני עפר", ו"משה ואהרן עמהם", ורשב"י עמהם, וכל צדיקי ונשיאי ישראל, עד לכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו – שהרי צדיקים (ועד ל"ועמך כולם צדיקים") קמים לתחייה מיד, ו"ראש המדברים" בהתוועדות זו יהיה **משיח צדקנו**".

ירושלים והכותל בבולים

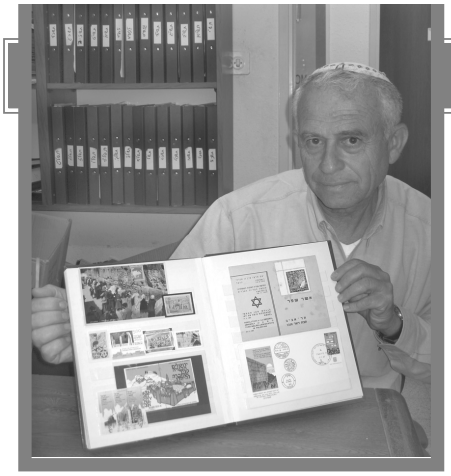

בני ובולי ירושלים. יום־יום בכותל המערבי

ני קלינר, "דור שביעי בירושלים", מצא דרך מקורית לזכור ולציין את שחרור העיר העתיקה והכותל המערבי. בידו אוסף בולים, מעטפות וחותמות הדואר שבהם נראה הכותל המערבי. כשמונים בולים מהארץ ומהעולם, לא תאמינו מאילו מדינות.

קלינר (66), גמלאי של האוניברסיטה העברית ומומחה לשימור ושחזור ספרים עתיקים, החל לאסוף בולים מגיל עשר. שלוש שנים קודם־לכן עוד צעד יד ביד עם אביו, לתפילה ליד הכותל המערבי. אחר־כך, במשך כתשע־עשרה שנים, אפשר היה רק להשקיף אל הכותל מהר־ציון.

חותמת מצרית

במלחמת ששת־הימים לחם קלינר באזור חברון וגוש־עציון. לעיר העתיקה הגיע יומיים־שלושה לאחר השחרור. זיכרון המפגש המחודש עם אבני הכותל מעלה בו רטט עד היום. "המקום היה צר מהכיל את ההמונים שזרמו לשם. דחפורים עמלו להגדיל את הרחבה שלפני הכותל. ובתוך כל ההמולה הזאת מצאתי את עצמי נצמד לכותל, מלטף ומזיל דמעה". מאז, אגב, קלינר מקפיד לפקוד את הכותל בכל בוקר – גם בשבתות ובחגים – ולהתפלל שם תפילת ותיקין.

תחביב הבולים של קלינר מתרכז באוספים מיוחדים: בולים ישראליים, בתי־כנסת, התפתחות הדפוס, וכיוצא בזה. את אוסף הבולים על הכותל החל לטפח כאשר נתקל במעטפה שעליה חותמת של הדואר המצרי, על בול ישראלי שעליו תמונת הכותל המערבי. החיבור המפתיע הוליד את הרעיון.

מסומליה ומהאיים האנטיליים

באוסף שברשותו גלויה מימי המנדט הבריטי, ועליה בול שבו מודפסת תמונת הכותל והמילה 'פלשתינה' בעברית, אנגלית וערבית. מעטפה שעליה בול הכותל של מִנהלת־העם (פעלה בתקופת־הביניים שבין המנדט לקום המדינה). מעטפת דואר שעליה הֶדְפֵּס: "5.6.1967 – יום ראשון לפתיחת הדואר בירושלים השלמה". בול של תנועת בית"ר המנציח את התעקשות אנשי התנועה לתקוע בשופר ליד הכותל, במוצאי יום־הכיפורים, על אפם ועל חמתם של הערבים והאנגלים.

האוסף הוצג בכמה תערוכות (בקרוב יוצג שוב בבנייני־האומה), ואפשר למצוא בו בול אוסטרי מלפני שבעים שנה, עם הכותל; בול מפנמה המנציח את מעמד ברכת־הכוהנים ליד הכותל; בולים שעליהם הכותל מסומליה, מאוסטריה, מבולגריה, מאורוגווי, מרומניה, מנדרלנד שבאיים האנטיליים ועוד. כעשרים מהבולים מנציחים ביקורי אישים מהעולם, לאור־דווקא יהודים, בכותל, מתפללים או טומנים פתק.

הבול החסר

הבול המפתיע ביותר הונפק בתימן. בבול נראים מלך על כיסא מלכותו ומלכה הניצבת לפניו כשברקע הכותל המערבי. על הבול עצמו כתוב (באנגלית): "ביקור מלכת שבא אצל המלך שלמה". גם הבול מגמביה האפריקנית, שבו נראה יהודי חרדי על רקע הכותל, מפתיע משהו.

קלינר משוכנע שבידיו כמעט כל הבולים ופריטי הדואר הקשורים בכותל. ידוע לו בבירור על בול אחד ויחיד שאינו ברשותו. מדובר בסדרה של שמונה בולים, המחוברים זה לזה, שהונפקו על־ידי הדואר האמריקני לפני כשבעים ושש שנים. על שבעה בולים דיוקנאות של שבעה רבנים חשובים, ועל הבול השמיני – הכותל המערבי. קלינר ניסה לרכוש את הסדרה במכירה פומבית, אך אספן מתחרה גבר עליו וזכה בבול הנכסף.

חג צמוד לשבת

שאלה: אילו הלכות מיוחדות נובעות מכך שחג השבועות חל השנה בערב שבת?

תשובה: השאלה שקביעות זו מעוררת היא בדבר בישול בחג לצורך השבת. כידוע, מותר לבשל ולהכין אוכל בחג לצורך החג, אבל לא לצורך יום אחר, אפילו הוא שבת. על־כן תיקנו חז"ל את התקנה הנקראת 'עירוב תבשילין', שעיקרה הכנת תבשיל מיוחד בערב החג לצורך השבת, ועל־ידי כך מותר לבשל ולאפות וכו' בחג לצורך השבת.

וכך עושים זאת:

מכינים בערב החג חתיכת בשר (או תבשיל אחר) בנפח 27 סמ"ק לפחות, וכן חתיכת לחם בנפח 54 סמ"ק לפחות, ומניחים אותן בצד. בזמן שמייחדים אותן למטרה זו מברכים: "ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם אשר קידשנו במצוותיו וציוונו על מצוות עירוב", ומוסיפים: "בעירוב הזה יהיה מותר לנו לאפות ולבשל ולהטמין ולהדליק נר ולתקן ולעשות כל צרכינו מיום־טוב לשבת".

את הלחם והתבשיל יש לשמור במקרר לפחות עד שמסיימים לעשות בחג את כל ההכנות לשבת.

רב העיר או הקהילה נוהג לכוון בשעת עירובו להוציא ידי חובה את כל מי ששכחו לעשות עירוב, אולם עירובו של הרב מועיל רק למי ששכח או לא ידע שיש לעשות זאת. מי שידע וזכר אלא שהתעצל וסמך על עירובו של הרב, עליו לשאול רב מוסמך כיצד לנהוג.

חשוב לדעת, שהעירוב מאפשר לעשות רק מלאכות שאפשר ליהנות מהן בחג עצמו (אם רוצים), אבל אין הוא מתיר להתחיל בישול בערב שבת בסוף היום, כאשר כבר אין אפשרות ליהנות ממנו בחג.

מקורות: ביצה טו,ב. פסחים מו,ב. רמב"ם הל' יו"ט פ"ו. טושו"ע ושו"ע אדמו"ר הזקן סי' תקכז.